

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Utrecht Universiteit
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 80125
3508 TC UTRECHT

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

Datum 01 JUL 2021

Betreft Besluit macrodoelmatigheid joint degree wo-masteropleiding Global
Challenges for Sustainability

Uw brief van

17 mei 2021

Uw referentie

2021/044

Bijlage

1

Onze referentie

Geacht College,

Met uw brief van 17/05/2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 17/05/2021, hebt u, samen met de Universiteit van Barcelona, de Universiteit van Montpellier, Trinity College Dublin en Eötvös Loránd University (Boedapest), mij het voornemen voorgelegd om de joint degree wo-masteropleiding Global Challenges for Sustainability als bekostigde opleiding te verzorgen in Utrecht.

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14/06/2021, kenmerk 2021/044, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO en het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de joint degree wo-masteropleiding Global Challenges for Sustainability als bekostigde opleiding te verzorgen in Utrecht.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe

opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VSNU.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur HO&S
de heer drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Begeleidend schrijven bij advies

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
nieuwe opleiding Universiteit Utrecht voltijd wo master Global Challenges for Sustainability Utrecht	2021/044	14/06/2021

Geachte heer Hofman,

Hierbij ontvangt u het advies van de CDHO over de aanvraag voor de nieuwe opleiding van de Universiteit Utrecht ten behoeve van de wo master Global Challenges for Sustainability te Utrecht. Deze joint-degree master is ontwikkeld door de Europese universiteitsalliantie Challenge-driven, Accessible, Research-based, Mobile European University (CHARM-EU) en wordt gezamenlijk opgezet met de Universiteit van Barcelona, de Universiteit van Montpellier, Trinity College Dublin en Eötvös Loránd University (Boedapest). De commissie stelt vast dat de voorgenomen master tegemoet komt aan de ambitie 'regionale verankering en internationale samenwerking' in het hoger onderwijs van de minister van OCW zoals neergelegd in het rapport 'Houdbaar voor de Toekomst. Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek'. De commissie stelt tegelijkertijd vast dat het huidige macrodoelmatigheidsbeleid primair is gericht op het nationale opleidingsaanbod en op de nationale arbeidsmarkt. De commissie onderschrijft het ingenomen standpunt van de VSNU in het kader van de herziening van de huidige Regeling dat het huidige beleid leidt tot discrepantie tussen de vraag vanuit de Nederlandse arbeidsmarkt en de ruimte in het opleidingsaanbod, aangezien die ruimte mede wordt bepaald door de internationale instroom. De commissie spreekt haar wens uit dat internationalisering van het hoger onderwijs een prominenter plaats krijgt in het hoger onderwijsbeleid, waaronder mede begrepen het macrodoelmatigheidsbeleid.

Met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:
advies CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Universiteit Utrecht voltijd wo master Global Challenges for Sustainability Utrecht	2021/044	14/06/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 17/05/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Universiteit Utrecht om de wo master Global Challenges for Sustainability als bekostigde opleiding te verzorgen te Utrecht (brief van 17/05/2021 met kenmerk SO&O N26088). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Universiteit Utrecht om de wo master Global Challenges for Sustainability als bekostigde opleiding te Utrecht te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de wo master Global Challenges for Sustainability in Utrecht aanbieden. Het gaat om een Engelstalige wo master in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend. De opleiding omvat 90 EC en aanvrager wil deze master in voltijdvorm aanbieden. De joint-degree master is ontwikkeld door de Europese universiteitsalliantie CHARM-EU (Challenge-driven, Accessible, Research-based, Mobile European University) en wordt gezamenlijk opgezet door aanvrager, de Universiteit van Barcelona, de Universiteit van Montpellier, Trinity College Dublin en Eötvös Loránd University (Boedapest).

De masteropleiding Global Challenges for Sustainability leidt studenten op om een bijdrage te leveren aan het oplossen van wereldwijde, maatschappelijke uitdagingen rondom duurzaamheid. Bij de opleiding ligt de nadruk

op de daarvoor benodigde competenties en staat het kader van de 21st Century Skills centraal. Het betreft de volgende vaardigheden en competenties: probleemoplossend vermogen, interculturele competentie, technologische/ICT vaardigheden, communicatievaardigheden, samenwerken en creatief, kritisch en innovatief denken. De opleiding is ingedeeld in drie blokken van elk 30 EC: de voorbereidingsfase richt zich op kerncompetenties in het duurzaamheidsveld, de flexibele tweede fase waarin studenten zich specialiseren in een van de duurzaamheidsthema's Life and Health, Water en Food en in de derde fase werken studenten in transdisciplinaire teams aan duurzaamheidsuitdagingen uit de praktijk.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een wo bachelordiploma of een equivalent daarvan. Verder dienen studenten de Engelse taal op CEFR niveau C1 te beheersen. Afgestudeerden van deze opleiding kunnen volgens aanvrager onder meer aan het werk als projectmanager, beleidsmedewerker, consultant en adviseur met een focus op duurzaamheid.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de wo master Global Challenges for Sustainability aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de kwantitatieve en kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan de wo master Global Challenges for Sustainability verwijst aanvrager naar het rapport 'Onderzoek Arbeidsmarktbehoefte masteropleiding Global Challenges for Sustainability' dat het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) Nijmegen in opdracht van aanvrager heeft uitgevoerd (april 2021). Het arbeidsmarktonderzoek bestaat uit telefonische interviews met 28 arbeidsorganisaties uit het werkveld en een vacatureonderzoek. Daarnaast heeft aanvrager 13 schriftelijke verklaringen ingebracht ter ondersteuning van de voorgenomen master. Aanvrager verwijst - zo begrijpt de commissie - ter onderbouwing van de kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de wo master Global Challenges for Sustainability naar het rapport 'Skills for a Greener Future: a Global View' van de International Labour Organisation (december 2019), het rapport 'World Employment Social Outlook 2018: Greening with Jobs' van de International Labour Organisation (2018), het rapport 'Effecten van de energietransitie op de regionale arbeidsmarkt: een quickscan' van het Planbureau voor de Leefomgeving (maart 2018), het onderzoek 'Skills for Key Enabling Technologies in Europe' dat is uitgevoerd door PWC in opdracht van de Europese Commissie (april 2016), het artikel '10 skills you'll need to survive the rise of automation' geschreven door Desjardins voor het World Economic Forum (2 juli 2018), het rapport 'Future Skills Update and Literature Review' van het Institute for the Future (2016), het artikel 'Acht essentiële vaardigheden om in een post-COVID-19-wereld succesvol te zijn' van de European Employment Services (30 juni 2020), het rapport 'De verschuiving van vaardigheden: een analyse van de evolutie van onze competenties' van PWC (2019) en de agenda 'Rode draad: Human Capital Agenda Regio Utrecht' van de Economic Board Utrecht (november 2020).

Aanvrager heeft ter onderbouwing van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte geen beroep gedaan op de prognoses voor opleidingstypen zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA. Volgens aanvrager geven de ROA cijfers geen representatief beeld van de arbeidsmarktbehoefte aan de voorgenomen opleiding, omdat de opleiding transdisciplinair van opzet is (integratie van de technische, sociale, natuur-, en geesteswetenschappen). De commissie heeft ambtshalve ROA's database geraadpleegd. De commissie acht binnen ROA's indeling het opleidingstype master landbouw, biologie en biochemische technologie het meest relevant omdat hierin (aan)verwante masters Environmental Sciences, Environment and Resource Management, Industrial Ecology, Earth and Environment, International Land- and Water Management en Climate Studies zijn ondergebracht. De commissie merkt op dat dit cluster circa 45 masteropleidingen bevat en binnen dit cluster 6 opleidingen (aan)verwant zijn aan de voorgenomen master Global Challenges for Sustainability. Verder bevat dit cluster masteropleidingen die slechts geringe tot helemaal geen raakvlakken vertonen met de master Global Challenges for Sustainability. De commissie is om die reden van oordeel dat ROA's prognose voor dit opleidingstype beperkt representatief is voor de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van de master Global Challenges for Sustainability. De commissie beschouwt de prognoses voor dit opleidingstype dan ook indicatief. ROA typeert de vooruitzichten in 2024 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als matig en verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige

personeelsvoorziening (zie tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master landbouw, biologie en biochemische technologie

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - landbouw, biologie en biochemische technologie	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		2500	5	0.8	gemiddeld
> > Master - landbouw, biologie en biochemische technologie	verwachte vervangingsvraag tot 2024		10000	18	2.8	gemiddeld
> > Master - landbouw, biologie en biochemische technologie	verwachte baanopeningen tot 2024		12500	23	3.5	gemiddeld
> > Master - landbouw, biologie en biochemische technologie	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		18000	33	4.9	hoog
> > Master - landbouw, biologie en biochemische technologie	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	1.08				vrijwel geen
> > Master - landbouw, biologie en biochemische technologie	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	1.08				matig

Bron: ROA AIS

Aanvrager heeft het KBA in 2021 een onderzoek laten uitvoeren naar de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Global Challenges for Sustainability. Hierbij heeft KBA 28 telefonische interviews afgenomen met organisaties die actief zijn op het gebied van duurzaamheid. Bij het onderzoek zijn de gestelde vragen en een beschrijving van de organisaties en functies van respondenten gevoegd. De respondenten ontvingen voorafgaand het onderzoek een vragenlijst en een korte beschrijving van het arbeidsmarktprofiel. De interviews zijn uitgewerkt in bedrijfspportretten waarin citaten van de respondenten zijn opgenomen. De commissie stelt met aanvrager vast dat de respondenten het arbeidsmarktprofiel van de master Global Challenges for Sustainability herkennen en ondersteunen. De respondenten benadrukken dat het belangrijk is dat toekomstige professionals breed inzetbaar zijn, beschikken over kennis en vaardigheden op gebied van de wereldwijde duurzaamheid, en zich snel kunnen inlezen in nieuwe thema's. Daarnaast worden soft skills in toenemende mate belangrijk gevonden. Aan de respondenten is voorts gevraagd aan te geven of en in welke mate zij professionals kennen in hun eigen organisatie of daarbuiten met een vergelijkbaar profiel als dat van de masteropleiding Global Challenges for Sustainability. Aan de geïnterviewden is voorts gevraagd een inschatting te maken of het aantal van dit type professionals in de komende jaren zal toenemen, zal afnemen of naar hun verwachting gelijk zal blijven. Uit het onderzoek volgt dat van de deelnemende 28 organisaties gemiddeld 55 medewerkers werkzaam zijn met de kern van het profiel van afgestudeerden Global Challenges for Sustainability. Ten opzichte van het totaal aantal medewerkers van de deelnemende arbeidsorganisaties is het aandeel van medewerkers met het profiel van deze master 1,2 %. De geïnterviewden verwachten dat het totale aantal medewerkers in de onderzochte organisaties fors zal toenemen naar 2626 over de periode van 5 jaar. Daarnaast wordt verwacht dat de behoefte aan afgestudeerden Global Challenges for Sustainability binnen de sector als geheel zal toenemen. Er bestaat binnen de onderzochte organisaties en in het werkveld als geheel een behoefte aan afgestudeerden van de beoogde masteropleiding. De verwachting is dat deze behoefte ook optreedt op de midden korte termijn van vijf jaar. De organisaties in de steekproef hebben 1485 medewerkers in dienst met de kern van het profiel van de afgestudeerden van Global Challenges for Sustainability. Op basis van de jaarlijkse groei en verwachte uitstroom bedraagt de jaarlijkse uitbreidingsvraag en vervangingsvraag volgens aanvrager 310 medewerkers. Om daarin te voorzien is volgens aanvrager sprake van een jaarlijkse instroombehoefte van 442 studenten. Dat is inclusief zij- en doorinstroom vanuit andere verwante opleidingen en vanuit het werk. De commissie constateert dat dit onderzoek blijkt geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de wo master Global Challenges for Sustainability.

Aanvrager heeft voorts in maart 2021 een (aanvullend) vacature-onderzoek door KBA laten uitvoeren. Dit aanvullend onderzoek is gebaseerd op een door aanvrager in oktober 2020 uitgevoerde inventarisatie van vacatures op het gebied van duurzaamheid, en aangevuld met een analyse van vacatures en organisaties op gebied van duurzaamheid in maart 2021. KBA heeft op basis van de vacaturesites indeed.nl, werkenbijdeoverheid.nl en de nationalevacaturebank.nl een selectie gemaakt van organisaties die actief zijn op gebied van Sustainability. Er zijn vervolgens selecties gemaakt op basis van vacatures op het gebied van

duurzaamheid voor afgestudeerden op wo en wo-masterniveau. Deze overzichten zijn ontdebeld en vervolgens geanalyseerd op relevantie. Uiteindelijk zijn uit de steekproef van oktober 2020 51 vacatures en uit de steekproef van maart 2021 69 relevante vacatures geselecteerd. Van de vacatures die uit deze peiling voortkwamen heeft aanvrager een lijst bijgevoegd van onder meer de naam van de werkgevers, de titelfuncties en de internet-links, waarbij bij doorklikken de vacatures zijn te zien. Naar het oordeel van de commissie bevestigen de vacatureonderzoeken het beeld vanuit het werkveld dat duurzaamheid een steeds belangrijker onderdeel uitmaakt van bedrijfsstrategieën en -activiteiten. De commissie is van mening dat de resultaten van het vacatureonderzoek van KBA een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding illustreren.

De arbeidsmarktbehoefte wordt door de aanvrager voorts onderbouwd met een dertiental ondertekende steunbetuigingen door joint-degree partners en potentiële werkgevers. De steunbetuigingen zijn voorzien van de naam en organisatie van de ondersteuners. In de verklaringen wordt de komst van de nieuwe master Global Challenges for Sustainability ondersteund. Daarnaast verklaren de steunbetuigingen onder meer dat de behoefte aan masters op het gebied van wereldwijde duurzaamheid de komende jaren zal toenemen en dat er voor dit type professional voldoende baankansen zijn. In de steunbetuigingen worden geen concrete afspraken gemaakt over beschikbare stageplaatsen of baanopeningen voor afgestudeerden van de voorgenomen master. Het feit dat zij verklaren dat de master Global Challenges for Sustainability voldoende baankansen biedt, biedt naar mening van de commissie enige indicatie van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van deze opleiding. Aanvrager heeft voorts een steunbetuiging van 21 februari 2021 ingebracht. In de steunbetuiging verklaren 24 studenten, studentvertegenwoordigers en studie- en studentenverenigingen, dat er interesse is in de master Global Challenges for Sustainability en dat deze master een verrijking zal zijn voor de arbeidsmarkt. De commissie is van mening dat aanvrager hiermee geen arbeidsmarktbehoefte heeft aangetoond.

Aanvrager verwijst - zo begrijpt de commissie - ter onderbouwing van de kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de wo master Global Challenges for Sustainability naar het rapport 'World Employment Social Outlook 2018: Greening with Jobs' van de International Labour Organisation. Volgens dit rapport zal de vergroening wereldwijd netto voor 18 miljoen nieuwe banen zorgen (p. 37). Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft onderzoek gedaan naar de werkgelegenheidseffecten bij voortzetting van het klimaatbeleid (95 procent minder uitstoot van broeikasgassen in 2050 ten opzichte van 1990). Het Planbureau voor de Leefomgeving verwacht dat er in Nederland als gevolg van de energietransitie 117.000 extra banen bij zullen komen (p. 33). Hoewel aanvrager niet heeft gemotiveerd in hoeverre de verwachte banengroei als gevolg van de energietransitie leidt tot toename van de vraag naar duurzaamheidsprofessionals, is de commissie van oordeel dat aannemelijk is dat de ontwikkeling rondom de energietransitie maakt dat in de toekomst naar verwachting een grotere behoefte zal ontstaan aan afgestudeerden van de master Global Challenges for Sustainability. De commissie is van oordeel dat dit een positieve indicatie is van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master.

Aanvrager stelt voorts dat de studenten middels de master Global Challenges for Sustainability vaardigheden opdoen om - binnen de kaders die door de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties zijn gesteld - toekomstige uitdagingen op te lossen. Het betreft de volgende vaardigheden: transdisciplinair denken en werken, samenwerken, interculturele communicatie, probleemoplossend vermogen, analyseren, reflecteren, creatief denken, digitale vaardigheden, innovatie en ondernemerschap. Volgens het rapport 'Skills for a greener future: a global view' van de International Labour Organisation is er nog veel winst te behalen bij het aansluiten van de vaardigheden van werkenden om deze ontwikkelingsdoelen en de klimaatdoelstellingen van het akkoord van Parijs (een onderdeel van het Klimaatverdrag) te bereiken (p. 73). Het rapport 'Skills for a greener future: a global view' geeft een overzicht van kernvaardigheden voor 'groene banen' zoals milieubewustzijn en -bescherming (bereidheid en vermogen om te leren over duurzame ontwikkeling), aanpassingsvaardigheden om werknemers in staat te stellen nieuwe technologieën te leren en toe te passen teneinde banen groener te maken en teamvaardigheden om gezamenlijk te werken aan het aanpakken van ecologische vraagstukken (p. 30). De commissie stelt vast dat een deel van de kennis en vaardigheden waarover afgestudeerden van de voorgenomen master dienen te beschikken aansluit op de vraag vanuit de duurzaamheidssector.

Aanvrager vervolgt dat voornoemde vaardigheden aansluiten bij vergelijkbare overzichten zoals vermeld in het rapport 'Skills for Key Enabling Technologies in Europe Vision for the Development of Skills for Key

Enabling Technologies' (p. 6), het artikel '10 skills you'll need to survive the rise of automation' van de World Economic Forum en het rapport 'Future Skills Update and Literature Review' van het Institute for the Future, het artikel 'Acht essentiële vaardigheden om in een post-COVID-19-wereld succesvol te zijn' van de Europese Commissie en de agenda 'Rode draad: Human Capital Agenda Regio Utrecht' van de Economic Board Utrecht. De commissie constateert dat de vaardigheden/ competenties die binnen de voorgenomen master worden aangeboden overlappen met vaardigheden die in deze bronnen als belangrijk worden beschouwd. De commissie waardeert deze bronnen als blijk van een generieke kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte, aangezien deze generieke vaardigheden voor veel beroepsgroepen relevant zijn.

De commissie concludeert dat aanvrager een geringe arbeidsmarktbehoefte aannemelijk heeft gemaakt. De commissie heeft bij de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte in aanmerking genomen dat de voorgenomen master opleidt voor de duurzaamheidssector die sterk in ontwikkeling is. Gelet hierop heeft de commissie groot gewicht toegekend aan de kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte die aanvrager heeft aangetoond en waaruit volgt dat de werkgelegenheidsvooruitzichten voor duurzaamheidsprofessionals gunstig zijn.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de wo master Global Challenges for Sustainability verwijst aanvrager naar de 'Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 'Houdbaar voor de toekomst' van het ministerie van OCW (2019), het rapport 'Samen sterker: beeld van het SSH-domein' opgesteld door prof. dr. M. Bovens in samenwerking met het SSH-beraad (2018), het rapport 'Een nieuw fundament: beeld van de bètasector' van B. Meijer (2019), het rapport 'Een nieuw fundament: beeld van de technieksector' van B. Meijer (2019), het visiestuk 'Kennis voor onze toekomst' van de VSNU (2019), het rapport 'Skills for a greener future: a global view' van de International Labour Organisation (2019), de Duurzame Ontwikkelingsdoelen zoals opgesteld door de Verenigde Naties en het beleidsrapport 'Towards a 2030 vision on the future of universities in Europe' van de Europese Commissie (2020).

Aanvrager betoogt onder verwijzing naar de 'Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 'Houdbaar voor de toekomst' van het ministerie van OCW dat de Nederlandse arbeidsmarkt in de toekomst met name behoefte heeft aan hoogopgeleide werknemers die beschikken over brede vaardigheden. Hierbij worden onder andere kritisch, probleemoplossend en ondernemend denken, zelfregulering, digitale vaardigheden, samenwerken en sociaal-culturele vaardigheden aangemerkt als cruciaal voor de samenleving en arbeidsmarkt (p. 72). De commissie stelt met aanvrager vast dat dit onder andere de vaardigheden zijn waar de opleiding Global Challenges for Sustainability zich op richt. Aanvrager vervolgt dat interdisciplinair denken en handelen eveneens wordt aangemerkt als een van de vaardigheden waar toenemende behoefte aan is. Naast voornoemde 'Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek. Houdbaar voor de toekomst' (p. 73) verwijst aanvrager naar het rapport 'Samen sterker: beeld van het SSH-domein' (p. 19) en de rapporten 'Een nieuw fundament: beeld van de bètasector' en 'Een nieuw fundament: beeld van de technieksector'. Het rapport van de sector Social Science and Humanities (SSH) vermeldt dat binnen de SSH disciplines sprake is van een toenemende openheid voor interdisciplinaire samenwerking, zowel binnen als tussen disciplines en sectoren. Maatschappelijke problemen houden zich immers niet aan disciplinaire grenzen. Op veel instellingen wordt blijkens dit rapport vruchtbaar samengewerkt over de grenzen van disciplines heen. Zo zet de sector Rechtsgeleerdheid in op meer samenwerking met gedrags- en maatschappijwetenschappen (p. 19). De rapporten van de bèta- en technieksectoren vermelden dat omdat onderwijs en onderzoek zo sterk verweven zijn, versterking via de disciplines de beste mogelijkheid voor succes biedt. Spankracht en draagkracht gaan op deze wijze hand in hand, interdisciplinaire samenwerkingen zijn immers gebaseerd op goed toegeruste disciplinaire wetenschappelijke opleidingen, aldus het rapport (p. 12 en 13). De commissie stelt vast dat wetenschappelijk interdisciplinair onderwijs in voornoemde rapporten als een van de speerpunten wordt beschouwd. De master Global Challenges for Sustainability sluit aan bij deze ambitie door haar transdisciplinaire opzet en door het opzetten van zogenaamde Knowledge Creating Teams. Dit zijn blijkens het aanvraagdossier teams waarin niet alleen academici en onderwijskundigen vanuit verschillende disciplines en landen vertegenwoordigd zijn, maar ook stakeholders vanuit (semi-) publieke organisaties en bedrijven.

Aanvrager beschrijft voorts dat de VSNU in haar visiestuk 'Kennis voor onze toekomst' stelt dat het verwezenlijken van de Sustainable Development Goals en het werken aan de verdienkracht van Nederland door samenwerking en profilering tussen universiteiten een van haar ambities is. Het stuk stelt dat dit alleen kan door te investeren in nauwe samenwerking tussen academische disciplines en domeinen, door samenwerking met

bedrijven en andere maatschappelijke partners, en door nauwe samenwerking in Europese netwerken. De VSNU sluit volgens aanvrager hiermee aan bij hetgeen de International Labour Organization stelt in haar rapport 'Skills for a greener future: a global view' van de International Labour Organization (p. 73). Naar het oordeel van de commissie ondersteunen deze bronnen het maatschappelijke belang van de aangevraagde master.

Bij de onderbouwing van de maatschappelijke behoefte doet aanvrager voorts een beroep op het beleid van de Europese Commissie. De Europese Commissie onderstreept in een beleidsrapportage van september 2020 (gericht op de rol van universiteiten in het Europa van 2030) de noodzaak voor internationale samenwerking tussen universiteiten voor het behalen van de Sustainable Development Goals van de VN (p. 37). De commissie stelt vast dat de voorgenomen internationale joint-degree master Global Challenges for Sustainability expliciet inzet op de Sustainable Development Goals en daarmee aansluit op de beleidsvisie van de Europese Commissie. De commissie stelt voorts vast dat de voorgenomen master tegemoet komt aan de ambitie 'regionale verankering en internationale samenwerking' in het hoger onderwijs van de minister van OCW zoals neergelegd in het rapport 'Houdbaar voor de Toekomst. Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek' (p. 90 e.v., december 2019).

De commissie is van mening dat de hierboven genoemde bronnen in samenhang bezien het maatschappelijk belang van de voorgenomen wo master Global Challenges for Sustainability benadrukken. De commissie is dan ook van mening dat aanvrager reeds op grond van bovenstaande een maatschappelijke behoefte heeft aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en een een geringe arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 18/05/2021 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Universiteit Utrecht om de wo master Global Challenges for Sustainability in Utrecht aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een vergelijking gemaakt met bestaande verwante wo masteropleidingen. Aanvrager acht de volgende opleidingen vergelijkbaar met de voorgenomen master Global Challenges for Sustainability: de wo masters Environmental Sciences (Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen en de Open Universiteit), Science and Innovation (Universiteit Utrecht), Industrial Ecology (joint degree van de TU Delft en Universiteit Leiden), Sustainability Science and Policy (Universiteit Maastricht), Environment and Society Studies (Radboud Universiteit Nijmegen), Environment and Resource Management (Vrije Universiteit Amsterdam) en Governance of Sustainability (Universiteit Leiden). Volgens aanvrager onderscheiden alumni van de masteropleiding Global Challenges for Sustainability zich van alumni van deze masters, omdat - samengevat weergegeven - afgestudeerden van deze opleiding in het bezit zijn van een uniek arbeidsmarktprofiel als generalist op duurzaamheidsthema's. Veel van de opleidingen in het veld incorporeren onderdelen van Global Challenges for Sustainability, maar geen van hen combineert volgens aanvrager de brede focus in een opleiding van anderhalf jaar, met een specifieke set vaardigheden in een transdisciplinaire en internationale opzet.

De commissie acht voornoemde opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële inhoudelijke overlap vertonen met het programma van de voorgenomen opleiding (al deze masters benaderen duurzaamheidsvraagstukken vanuit een interdisciplinair perspectief) en omdat zij hun studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleiden (onder meer tot projectmanagers, consultants, adviseurs en specialisten op het terrein van duurzaamheid). De specifieke focus op transdisciplinaire vaardigheden en competenties maakt de master Global Challenges for Sustainability onderscheidend van het bestaande aanbod. Dat laat onverlet dat voornoemde masters sterk verwant zijn aan de voorgenomen wo master voor wat betreft de instroomdoelgroep en de positie op de arbeidsmarkt en aldus zouden kunnen opteren voor dezelfde functies als afgestudeerden van de voorgenomen master.

De commissie acht verder de volgende masters aanverwant aan de voorgenomen opleiding: Sustainable Entrepreneurship (Rijksuniversiteit Groningen), Global Business & Sustainability (Erasmus Universiteit

Rotterdam), Circulaire Economie van de HAN, Urban Environmental Management (Wageningen University), Society, Sustainability and Planning (Rijksuniversiteit Groningen) en Science, Business and Innovation (Vrije Universiteit Amsterdam), Urban Environmental Management (Wageningen University) en Science, Business and Innovation (Vrije Universiteit Amsterdam) en de masters Climate Studies en International Land and Water Management (Wageningen University). De overeenkomst tussen deze bestaande masters en de voorgenoemde master Global Challenges for Sustainability ligt op de focus op duurzaamheid, maar bij deze bestaande masters leggen een sterke nadruk op economische en bedrijfskundige dan wel de natuurwetenschappelijke aspecten van duurzaamheid. De commissie acht deze opleidingen aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenoemde opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenoemde opleiding.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de bekostigde verwante masteropleidingen. De instroomcijfers van de master Environmental Sciences van de Open Universiteit zijn niet bekend. De instroom van de (aan)verwante opleidingen is gestegen (tabel 2).

Tabel 2. Instroom eerstejaarsstudenten in verwant voltijd bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21
B Environmental Sciences (56283), voltijd	Wageningen University (21PI), Wageningen	36	57	62	85	132	125
B International Land and Water Management (50100), voltijd	Wageningen University (21PI), Wageningen	70	83	80	102	77	93
M Climate Studies (60107), voltijd	Wageningen University (21PI), Wageningen	29	31	45	40	60	71
M Environment and Resource Management (60045), voltijd	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	55	89	71	87	119	166
M Environment and Society Studies (66839), voltijd	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	8	28	28	55	50	59
M Environmental and Energy Management (69319), voltijd	Universiteit Twente (21PH), Leeuwarden			35	38	32	33
M Environmental Sciences (60810), voltijd	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	115	96	125	153	140	158
	Wageningen University (21PI), Wageningen	137	141	153	152	188	167
M Global Business & Sustainability (60456), voltijd	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	36	95	99	112	129	193
M Governance of Sustainability (60965), voltijd	Universiteit Leiden (21PB), 's-Gravenhage					50	81
M Industrial Ecology (joint degree) (65003), voltijd	Technische Universiteit Delft (21PF), Delft		1	0	0		0
	Universiteit Leiden (21PB), Leiden		62	62	96	88	125
M International Land- and Water Management (60104), voltijd	Wageningen University (21PI), Wageningen	59	53	51	55	67	69
M Master Circulaire Economie (49142), voltijd	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen					28	40
M Science, Business and Innovation (69320), voltijd	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam			41	40	43	55
M Society, Sustainability and Planning (66653), voltijd	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	26	18	29	14	19	38

M Sustainability Science, Policy and Society (69315), voltijd	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	38	45	47	48	76	123
M Sustainable Entrepreneurship (67085), voltijd	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Leeuwarden				16	30	31
M Urban Environmental Management (60110), voltijd	Wageningen University (21PI), Wageningen	65	51	49	45	65	72
eerstejaarsinstroom	Totaal	674	850	977	1138	1393	1719

Bron: DUO (onbewerkt)

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding. De aanvrager verwacht dat jaarlijks 20 studenten zullen instromen. De verwachte instroom is gebaseerd op de geschatte gezamenlijke instroom voor de opleiding aan de universiteiten van Utrecht, Barcelona, Montpellier, Dublin en Boedapest en de centrale ligging van de vestigingsplaats van de voorgenomen opleiding in Nederland. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen wo master Global Challenges for Sustainability wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie heeft bij de weging van de ruimte veel gewicht toegekend aan het feit dat de master Global Challenges for Sustainability tegemoet komt aan de ambitie van de minister van OCW voor meer Europese samenwerking in het hoger onderwijs zoals beschreven in het rapport 'Houdbaar voor de Toekomst. Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek'.

Vestiging van de opleiding in Utrecht heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er enige ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de wo master Global Challenges for Sustainability te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie acht de voorgestelde naam passend gelet op het gegeven dat de master Global Challenges for Sustainability een joint programme betreft die onder een gemeenschappelijke naam in samenwerking met de Universiteit van Barcelona, de Universiteit van Montpellier, Trinity College Dublin en Eötvös Loránd University zal worden verzorgd.

Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de wo master Global Challenges for Sustainability in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen zoals de master Industrial Ecology.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.